

สาระสำคัญการเปลี่ยนแปลง กระทรวงสาธารณสุข

นพ. ณรงค์ สหเมธาพัฒน์
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข



ตระหนักในบริบทที่เปลี่ยนแปลง

- ปัญหาสุขภาพเปลี่ยนไป ตั้งแต่ระดับบุคคลถึงระดับสากล
- องค์กรภาคีด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นทั้งกลไกรัฐในรูปแบบใหม่ๆ (องค์กร ส.อปท.) และองค์กรภาคประชาสังคม จำเป็นต้องดึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาระบบสุขภาพ โดยคำนึงถึงความซับซ้อนของกลไกอภิบาลระบบสุขภาพ
- กลไกทางการเงิน แม้จะมีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาหลายอย่างแต่ยังพบว่าทำให้เกิดปัญหาการบูรณาการและการเชื่อมโยงงานเดิมๆ รวมทั้งทำลายสัมพันธภาพแบบเดิม
- แนวคิดและเครื่องมือบริหารจัดการ เช่น แนวคิด public management แนวคิดการกระจายอำนาจไประดับเขต

บทบาท สธ.

1. กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์**บนฐานความรู้**
2. สร้างและ**จัดการความรู้**สุขภาพ
3. **ประเมินนโยบาย**และเทคโนโลยีสุขภาพ
4. **รับรองมาตรฐาน**บริการต่างๆ
5. พัฒนาระบบกลไกการ**เฝ้าระวังโรค**และภัยสุขภาพ
6. พัฒนากลไก**ด้านกฎหมาย**เป็นเครื่องมือดูแลสุขภาพประชาชน
7. พัฒนา**ความร่วมมือ**ระหว่างประเทศ
8. **กำกับดูแล**ติดตามประเมินผลของภาครัฐ ท้องถิ่น และเอกชน
9. ให้ข้อคิดเห็นต่อระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพของประเทศ
10. พัฒนาข้อมูลข่าวสารให้เป็น**ระบบเดียว**
11. **กำหนดนโยบาย**กำลังคนด้านสุขภาพ

การปรับบทบาทของ สธ. (1)

- ทุกภาคส่วนรวมถึงบุคลากรใน สธ. เห็นด้วยกับบทบาทของ สธ. ในการเป็น National Health Authority ที่ต้องมองปัญหาสุขภาพของประเทศ
- ส่วนกลาง (สป.และกรมวิชาการ) ควรเน้นบทบาทเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแล (Regulatory) ตลอดจนกำหนดมาตรฐานต่างๆ ซึ่งต้องการระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ทำหน้าที่เป็น National Health Authority ได้จริง รวมถึงการบังคับใช้กฎหมาย
- สธ. ส่วนกลางปรับบทบาทใหม่ บริหารจัดการคนเพื่อสนับสนุนเขตสุขภาพ รวมทั้งต้องพัฒนาศักยภาพเพื่อให้รองรับบทบาทใหม่ เช่น การบริหารจัดการระบบ การสื่อสารนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติ การติดตามประเมินผล

การปรับบทบาทของ สธ. (2)

- การแต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติที่มีองค์ประกอบที่หลากหลายเพื่อเป็นกลไกในการทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงภาคีต่างๆ กำหนดนโยบายการลงทุนด้านสุขภาพที่เหมาะสม ควบคุมกำกับเพื่อให้ระบบสุขภาพของประเทศมีประสิทธิภาพและคุณภาพ การออกและบังคับใช้กฎหมาย
- ที่ผ่านมามีคณะกรรมการระดับชาติจำนวนมากที่ไม่สามารถเป็นกลไกที่มีประสิทธิผล ดังนั้นเพื่อให้กลไกนี้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีกลไกเลขานุการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบข้อมูลที่ดีเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ตลอดจนบริหารยุทธศาสตร์ให้ได้ภาพที่พึงประสงค์

การปรับบทบาทของ สช. (3)

- การปรับบทบาทกลไกวิชาการในระดับพื้นที่ (ศูนย์เขตของกรมต่างๆ) เพื่อเชื่อมโยงกับกลไกปฏิบัติการ
- การปรับกลไกและโครงสร้างต้องทำควบคู่กับการปรับทัศนคติและวิธีการทำงานของบุคลากร
- บุคลากรของ สช. จำเป็นต้องคิดเชิงระบบ บริหารเชิงยุทธศาสตร์ สร้างเครือข่ายเพื่อการทำงานเชิงรุก
- การปรับเปลี่ยนวิธีคิดจำเป็นต้องมีกระบวนการเรียนรู้และมีระบบสนับสนุนที่ดี

การดำเนินงาน

- พัฒนาแนวคิดร่วมระหว่างผู้บริหาร สช. (สป., กรม, เขตสุขภาพ) ให้เกิดความชัดเจนเพื่อเป็นหลักในการพัฒนาระบบย่อยต่อไป
- พัฒนารายละเอียดสมรรถนะของบุคลากรใหม่ (competency) เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรในการรองรับบทบาทใหม่